Dear Dr. D. Jethy

Thank you for the queries. This is the information I collected about existence of characters of Ba, Va and Wa in Oriya. Hope this helps. If more information is required then I will furnish later.

Oriya pronunciation and script has three different characters viz. Bilabial Ba (ବ), Dentolabial Va (ଵ) and diphthong Wa (ୱ). To pronounce Ba and Va lower lip touches the upper lip and upper teeth respectively. But during pronunciation of Wa the lips does not touch , neither to each other nor to the teeth and thus it is a diphthong which in Oriya cannot be same as Va.

Evolution of Oriya script depicted in a figure (in State museum, Orissa) :

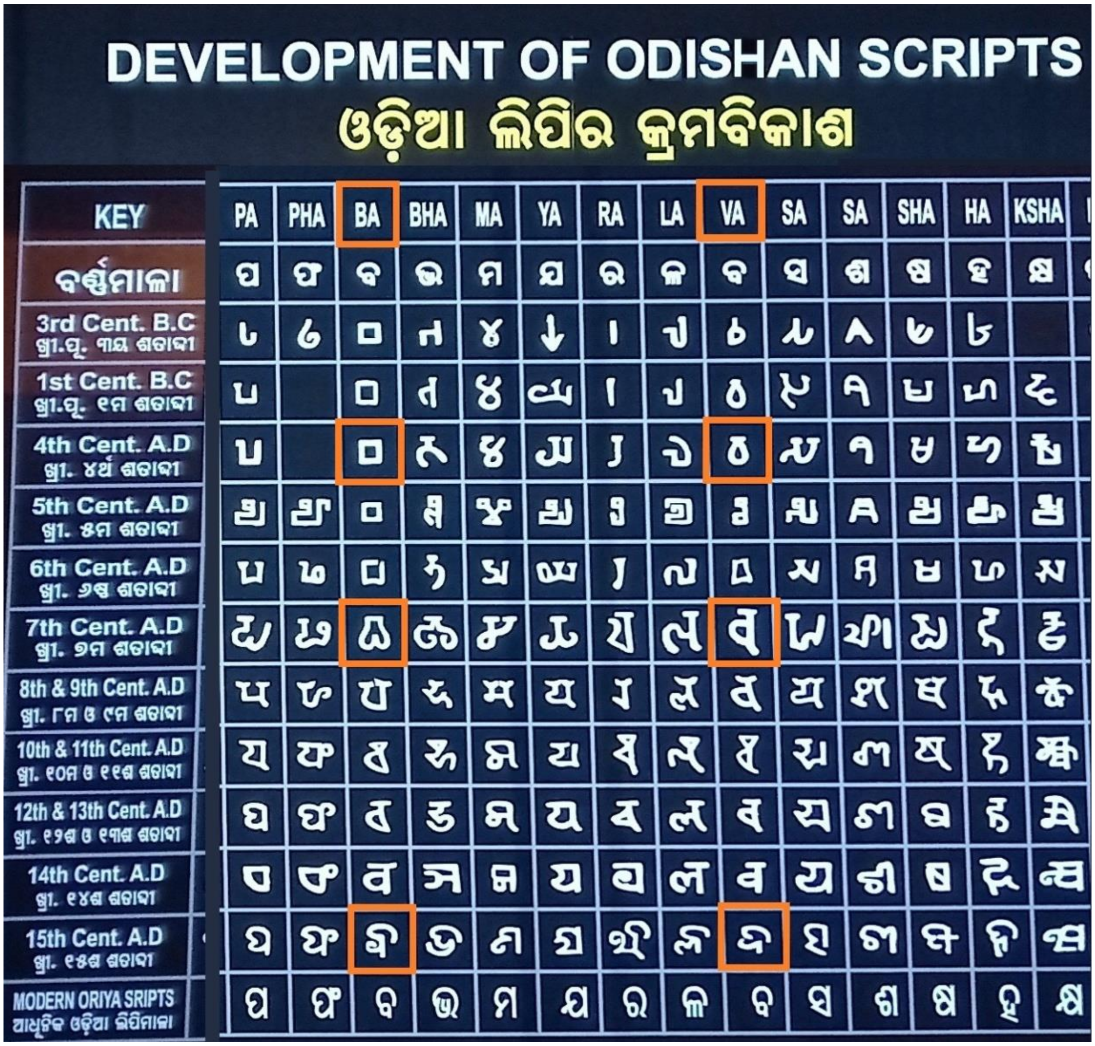

The above figure reveals that the bilabial 'Ba' and dentolabial 'Va' were treated separately as distinct characters untill 15th century. However Wa is conspicuously absent in this depiction.

After 15th century, Oriya literature described Ba and Va as two different characters in ancient Oriya literature such various 'champu' and 'chautisa' where the verses are written in alphabetical order from 'ଅ' to 'କ୍ଷ'. These two characters have been described separately, one in bilabial plosive sequence after. 'pha' ଫ and other in nonplosive sequence after 'la' ଲ . there are numerous such writings few have been illustrated below.

Kishore Chandrananda Champu :

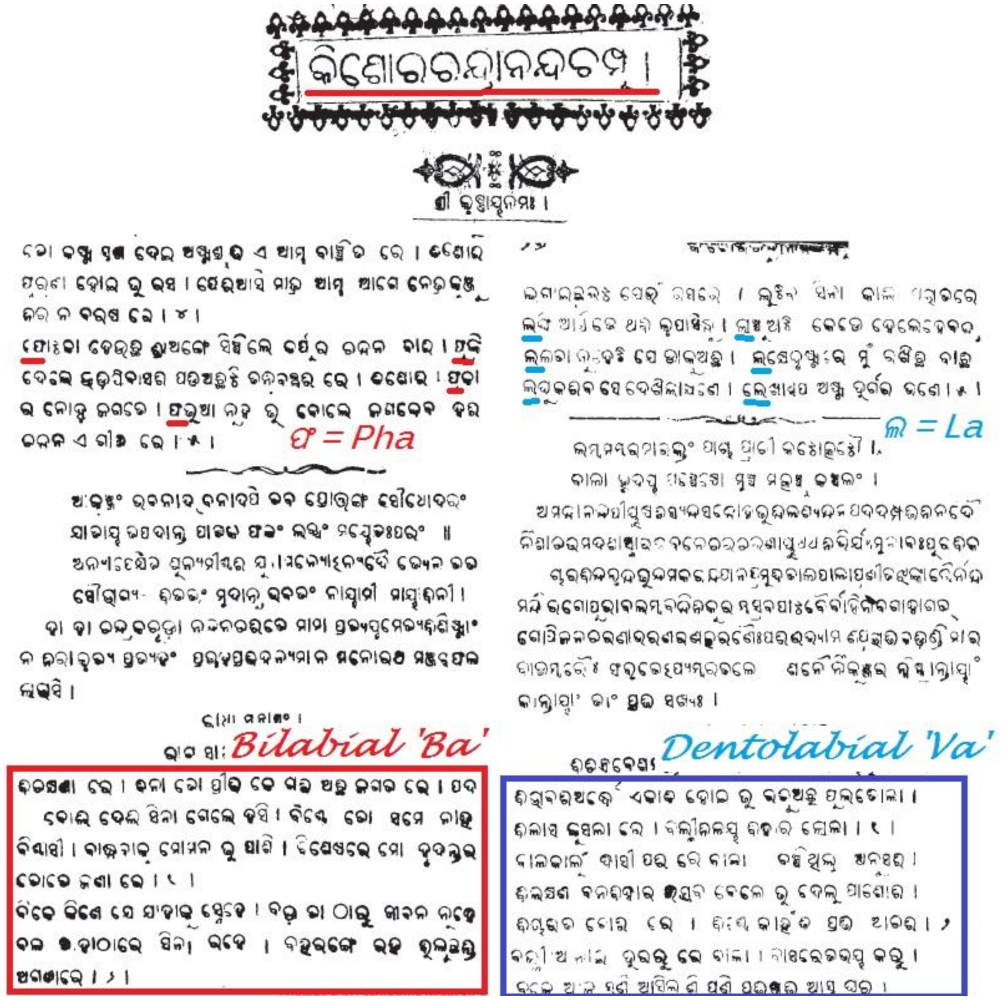

NiLakaNTha ChautisA in 1903

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା ।

ମୂଲ୍ୟ ଚାରିପଇସା ।

ଖଲ୍ଲିକୋଟ ଇଷ୍ଟେଟ ପ୍ରେସ

ରମ୍ଭା ୧୯୦୩ 1903

ପରମ ଦୟାବନ୍ତ ହୁଃଖ ଖାଇବ ବୋଲି ମହା ଭରଷା ମୋର ଥିଲା । ପ୍ରୀତିଦାୟିନୀ ହୋଇ କୃପା କଲ କଟାକ୍ଷେ ଦାସକୁ କାହିଁ ନଗଣିଲ ହେ । ନୀ । ପଦ୍ମବଦନୀ ପାଦତଳେ, ପେଲି ପଡ଼ିବ ଭାଗ୍ୟଥିଲେ, ପୋଷ ଜନରେଡ଼ ରୂପିକାର ବେଲୁର ରସିକମଣିର ଏ କାଳରେ ହେ । ନୀଳକଣ୍ଠ । ୨୧ ।

ଫନ୍ଦାକରଣ ତାକୁ ଗଲାରେ ବାନ୍ଧି ଥାଇ ତିହାଏ କି ଚୁମ୍ବଇ ଛିଲେ । ଫିଟି ତାଙ୍କ ଅସି ଦୂରେ ଗହନ ଦେଲୁ ନାଶ ହୋଇବ

Digitized by srujanika@gma

(୬)

ଅବହେଳେ ହେ । ନୀ । ଫୁଟ ହାସିକ ପୁଷ୍ପସେବ, ଫଳ ଏଥିକୁ ହୋଇଲକ, ଫାଟଯାଉଛି ଫୁଟିକାଳୁ ପ୍ରପ୍ତେ ତନୁ ନ ଦେଖି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମାମୁଖୀ ହେ । ନୀ । ୨୨ bilabial ba

ବୋଲ ଯେ ଥାନ୍ତ୍ରବତ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରାତଃକାଳେ ଦେନ୍ତଲେ ହୁଅଇ ଉତ୍ତମ । ବାଳାକୁ ଅହର୍ନିଶି ଗୁରୁ ଭାବୁଚ ଅସି ବଫଳ ହେଲା ମୋ କରମ ହେ । ନୀ । ବେଦନାମାନ ପ୍ରେମଜର, ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇ ନାଶଗଲି, ବଳା ଅପରାଧରେ ଅବଶ ପଶୁକର ମନରେ ଥରେ ନ ପଡ଼ିଲ ହେ । ନୀ । ୨୩ ।

ଭଉରେ ଯାହା ବାହା ଥାଉ ମୋଠାରେ ତାର ଦାଣ୍ଡିକୁ ଦଗୁଛି ଜଗତ । ଭଲସାମନ୍ତ ବୋଲି ଭଜୁଛି ଅଭାଗ୍ୟକୁ ଗୁଣିଲ ନାହିଁ ତା ସନ୍ଦେଶ ହେ । ନୀ । ଭାଲରେ ଯାହା ଲେଖାଥିବ, ଭୋଗନକଲେ ନ ଛିଡ଼ିବ, ଭାଲରେ ନଚ ଭ୍ରୋଣୀ ଉଚ୍ଚାରେ ଦବ୍ୟଶାଳୀ ଅନ ପ୍ରାପତ ଅସି ହେବ ହେ । ନୀ । ୨୪ ।

(୭)

ରଖିଥାଏ ବେଗ୍ରାର ମୋହ ମାଗିବାଯାଏ ଲୋଭିବ ପାଞ୍ଚୁଭି ତାହାର । ରବପଶ୍ଚିମେ ଉଦେହେଲେ ବଡ଼ଲୋକର ଅନ ନୂହଇ ସାନ୍ତକାର ହେ । ନୀ । ରସଇ ଯେବେ ଦୂଇମନ, ରଜାନ୍ତ ନକରନ୍ତ୍ରଥନ, ରସିକାଙ୍ଗନ ପ୍ରୀତ ଦାହ ହୋଇଲା ପରସ୍ପେ କରୁଥାଇ ଦାନ ହେ । ନୀ । ୨୭ ।

ଲଳନା ପାଦତଳେ ଯଦ ଅପ୍ରାଧ ହେଲି ଏଥିକୁ ଶାନ୍ତିପଚେ ଦେଉ । ଲଘୁ ହୋଇଛି ଯେତେ ଏଥୁଉବର ନେଇ ଯାଇଛି ତାହାଙ୍କରୁ ଥାଉ ହେ । ନୀ । ଲେଖେ ତା ନୋହୁଛି ଶୋଭନା, ଲୋକର ଲାଭସ୍ନେହ ସିନା, ଲୋକନାଶ ବେଲଣ୍ଡ ପ୍ରଭୁ ମାଜେନ୍ତି ଅସି, ହୁଅନ୍ତୁ dentolabial 'va'

ବସୁଥିଲ ମୋର ଯେତେ ଦିନ ସରଷୀ ଦେଖୁ ଦେଖୁଣ୍ଡ ଜଣାଗଲା । ବାନ୍ଧବୀ ଅଣଅବଧାନଟୀ ଯେଉଁ ଦେହ ଯେବେ ଏ ଦୁଃଖଟୀ ସହଲା ହେ । ନୀ । ବୋଲ ଯେ ଥାଇ ଭୂମେ ମୋର । ବାରେବ ନଗଲା ଗୋଚର, ବାହାରେ କହେ ଅନ ଭିତରେ ଥାଏ ଅନ ଏବ ବଡ଼ଲୋକ ବେଭାର ହେ । ନୀ । ୨୯ ।

ଶାଖା ଯୋଦର ମୋରି ସବୁଦି ପ୍ରାଣ ମଣି ସମର୍ପି ବୋଲୁଛି ତାହାକୁ । ସର ଯାଉଛି ଏହଠାରୁ ଦାସର କଥା ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ନରେଖକୁ ହେ । ନୀ । ସବୁ ପ୍ରକାରେ ବୁଝି ମୁହିଁ, ସର କଉତ ଜାଣିନାହିଁ, ଶିଳା ଲେଖନ ବୋଲି ପାଣିଗାରୁ ସମାନେ କରୁଛ କଦୋଷ ଲଗାଇ ହେ । ନୀଳକଣ୍ଠ । ୩୦ ।

ଷସ୍ତରେ ମଣ୍ଡେ ମୁହିଁ ମନ ଅନେ କହେଇ ଅନ ପଦାର୍ଥ ମୁହିଁ ଦେଖି । ସଖୀ ବଦନଶଶୀ କେବଳ ଅହର୍ନିଶି ମୋ ନେତ୍ରେ

Champu in 1905

ବନବିହାର ଚମ୍ପୂ ।

ରାଧାକୃଷ୍ଣ କେଳି ବର୍ଣ୍ଣିତ ଚତୁସ୍ତ୍ରିଂଶ ଠାରୁ
ଦ୍ୱାଦଶ ପଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱରାନୁଯାୟୀ ଘଟି ଅଛି ।
ଭାଷାରେ
ଗଦାଧର ଦାସ ମହନ୍ତ ଗର୍ଭୋଦ୍ଭବ ରଚିତ ।
ସମ୍ବଲପୁର ...

CUTTACK.
Printed by the Cuttack Printing Company, Ld.

1905.

1905 Rs 10/-

ଫଇଷନ୍ଦାକାର ଦୃଗ ଚହିଁ । ଫଟ ଲଗାଇ ସଧାଙ୍କୁ କହୁ । ଭାଲ
ସଙ୍ଗେ ଯିବ ଏ ପ୍ରେମାନୁରାଗ ବଢାଏ ଦାସ ଗୀତରେ କହୁ । ଦେ ।
ବନ୍ଦିଧାଉ । ଫବର ହୋଇ ରହେ ନ ଅନୁସର । ୭ ।

bilabial 'ba'

ରାଗ କେଦାର ଚାଲ ବିପତ୍ତା ।

ବାଜବ ଦ ଦଶା ରେ । ବଢେବ ପାଇଣ ଧନ ବନନା ସେ
ଅଶାରେ । ଘୋଷା ।

ବତକ୍ଷଣା କୁ ନସାନା ମୋ ମନ କୁ ବସା ରେ ।
ବିଷାଷୀ ତୋ ପଉ ଜଣେ କେ ଅଛୁ ଦ ଯୋଷାରେ । ୧ ।
ବୋଲି ଦେଲେ ଗେଲେ ଭାବି ଘେଷକୁ ଏ ଦଶାରେ ।
ବାଜଣ ମୋ ମନ ଭୁହ ଏହା ଗୃହିଁ ଭ୍ରଷାରେ । ୨ ।
ବଳ କଉ ତୋହଠାର୍ କେ ଅଛୁ ଏ ଉସାରେ ॥
ବାଧ୍ୟ ତୋହଠାରେ ଧନ ବଣାସେ ତୋ ଭାଷାରେ । ୩ ।
ବୋଧିଲ ହୃଥରେ ଧନ ଥାଉ ବ ଏ ଦଶାରେ ।
ବୋଧିତବ୍ୟ କଗଇବ ବଉଥାବ ହଷାରେ । ୪ ।
ବାଜୁଥିବ ବଣୀସ୍ୱନ ଗୃହିଁ ତୋହ ଅଶାରେ ।
ବାଧକତା ଲଭଧନ ଥିବ କ ଏ ତୃଷାରେ । ୫ ।
ବଲେ ଧଉ ରାଧା କର ଦୃଗ କହେ ଭାଷାରେ ।
ବଲାଇଲେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମେ ଯିବାକୁ ସେ ଅଶାରେ । ୬ ।
ବାଣସି ନାଦ ଶୁଣେ ପ୍ରବେଶିଲେ ବସାରେ ।
ବକଦିତ କୃଷ୍ଣମୁଖ ଗୃହିଁ ମନହସାରେ । ୭ ।
ବକଲିତ ରାଧା ବହୁଲେ ବ ଚହିଁ ଭୁଷାରେ ।
ବକଲେ କୃଷ୍ଣ କହନ୍ତ ପ୍ରେମମୟ ଭାଷାରେ । ୮ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲମ୍ବ ସେଗୀର ଶୁଣିଣ ଅଗର କୃଷ୍ଣ ଲଗାଇ ଚହିଁ କ ।
ଲଳନ ସେ କଉ ନାନାରୂପ ଧର ଗୋପୀ ଏକେ କୃଷ୍ଣ ଦେଖି । ୬
ଲଗାଇଲେ ଭାବ ହୋଇ ପ୍ରେମୋଦ୍ଭବ ଗହନ କଲୁଙ୍କେ ରଖି ।
ଲଟକୁ ରଚଲେ ବାସ ଉଡ଼ାଇଲେ ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ରଖି । ୭ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲହବାକୁ ଇଛା ସେହୁ ପ୍ରେମଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛୁ ସେ ଭାବ ତାବ ।
ଲଭଣ ସେ ହାସ ପାଇ ଭୂମ୍ୟଥଣ ବଦାଣ ଦାସ ସେ ଝାଡ । ୮ ।

dentolabial 'Va'

ବଣୀଧର ବାରେ ହେଲେ ବଗ୍ୟର ନାଗର । ଘୋଷା ।
ବଲାଇ ପ୍ରୀତବ କଲ ପ୍ରେମେ ବନ୍ଧ । ବଣକୁଳ ଏଡଛନ୍ଦେ ହେଲୁ ବାନ୍ଧ
ବଚନ ବନ୍ଧ ବୋଲ ଯେ ହେଲୁଁ ଛନ୍ଦ । ବକ୍ଷକ ହେଲ ନାଗର । ୧ ।
ବଖାଣିଲେ ଗୁଣ ଭୂମ୍ୟ ଯେତେ ଯେତେ । ବରକ୍ତ ହେବ ହେ ପ୍ରଭୁ
ସେନ ଚତ୍ରେ ବିକ୍ରୋନ୍ତିରେ ଅଣି ରଖି ବନ ଗତେ । ହୋଇଲଇ
ବସ୍ତ୍ରଗ୍ରେର । ୨ । ବଟଥିବ ଗୁରୁ ହୋଇଲ ହେ ହଉ । ବଟାଳସ୍ୟ
କଲ ଯେତେ ଗୋପନାରୀ । ବଡ଼ମ୍ବନ ଲୁମ୍ବେ ବଡ଼ମ୍ବନା କଉ । ବଜ-
ଗୀଷାଲୁ ପ୍ରଗ୍ରର । ୩ । ବଢିବ ନ କର ବଚରଣ କର । ବଦଗ୍ଧ ହୋଇ
ବଥ ହେ ଅମ୍ବର । ବଦ୍ୟମାନ ଦାସୀ ଭନ୍ନ ଯେ ଭ୍ରମର । ବସଚିତ
ସ୍ୟା କ କର । ୪ । ବାଣୀ ଶୁଣି ହସି ସେ ନଟ ନାଗର । ବଚକ୍ଷ
ବୁଦ୍ଧିକ କରୁଛ ପ୍ରଗ୍ରର ॥ ବଚେତନ ହୋଇ ଛାଡ଼ିଲ ଅମ୍ବର । ବଗ୍ନ
ଭଖ କାହା ପର । ୫ । ବଚ୍ୟୁତ ବାସ କଲୁଁ ଅମ୍ଭେ ବସ । ବଖ୍ୟାତ
ପ୍ରକାଶ ଅରେ ସମାବେଶ ॥ ବକଲ ମନା ସେ କହିଁ କ ପ୍ରକାଶ ।

Jagannatha chautisa in 1912

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଚଉତିଶାଜଣାଣ ।

ପଟ୍ଟଜ୍ୟୋତିଷ-ଉପାଧ୍ୟାୟୀ ଅନନ୍ତମିଶ୍ରଶର୍ମ୍ମା କର୍ତ୍ତୃକ

ପ୍ରଣୀତ ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହାରାଜ-ଅଗ୍ରଜୋଷ୍ଠ ଗଡଦିଗିଶ୍ୱର

ଶ୍ରୀମନ୍ମଦନମୋହନସିଂହଦେବଙ୍କର

ଆନୁକୂଲ୍ୟରୁ

ଅସ୍କା ଶ୍ରୀକୋଣ୍ଡରଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରେସରେ ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ

ଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ।

PRINTED BY BRUNDAVANA PROTINIDHI
K. C. PRESS ASKA (GANJAM) 1913.

ଭୂମିକା ।

ଜଗଦାଧାରଭୂତ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଓ ଗୁଣାବଳୀର ଉତ୍କର୍ଷ ବର୍ଣ୍ଣନ ପୂର୍ବକ ଭକ୍ତିପୂର୍ବକ ବହୁ ପଣ୍ଡିତ ମହୋଦୟଗଣ ଅନେକ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରି ଜଗତର କଲ୍ୟାଣ ସାଧନାରେ ନିୟୋଜିତ ଥିବାରୁ ଭକ୍ତସଜ୍ଜନ ପାଠକବର୍ଗ ତତ୍ପଠନ ଗାନ ଓ ଶ୍ରବଣରେ ପୁଲକାନ୍ତଃକରଣ ହୋଇ ଅପଣା ଅପଣା ମନୋବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ କଳିକଲୁଷ ଦୂରରେ କ୍ଷେପ କରୁଅଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଉକ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଠ ଏବଂ ଶ୍ରବଣ ଆଦି ଅସ୍ମଦ୍ଦେଶରେ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କର ଘରେ ଘରେ ପ୍ରଦୀପମାନ ସ୍ଥଳେ ପୁଣି ସର୍ବପ୍ରାନ୍ତରେ ଚଳୋଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦେବାଧିଦେବ ଦେବୀପ୍ୟମାନ ପ୍ରକାଶ ଦ୍ୱାରା ଜଗଦାନନ୍ଦ କରୁଅଛନ୍ତି ଯାଦୃଶ କ୍ଷୁଦ୍ରଗ୍ରନ୍ଥ ସର୍ବୋଜନାଃ ସ୍ୱୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରକାଶ କରୁଥାଏ ତଦ୍ରୂପ ମୁଁ ଜଣେ ଜଗତରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରି ସଜ୍ଜନସଜ୍ଜନ ନ ହୋଇଥିଲେହେଁ କେବଳ ମୁକ୍ତି ଭକ୍ତି ସହକାରେ ଶ୍ରୀଭଗବଦ୍ଗୁଣାବଳୀ ବର୍ଣ୍ଣନ ସହ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଚଉତିଶା ଜଣାଣ ନାମକ ଉତ୍କଳୀୟ ଭାଷାନ୍ୱିତ ଛନ୍ଦ ପ୍ରବନ୍ଧରେ କବିଶ୍ରେଷ୍ଠ ସର୍ବଗୁଣବର୍ଣ୍ଣନାନନ୍ଦ ପଦାବଳୀରେ ବର୍ଣ୍ଣାବଳୀ ଉତ୍ତମ କ୍ରମେ ସଂଯୋଗ କରି ରଚନା କରିଅଛୁ ଅତଏବ ଭଗବଦ୍ଭକ୍ତ ପାଠକବର୍ଗ ମହୋଦୟଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋହର ବିନୀତ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହିଯେ ମତ୍ପ୍ରଣୀତ ଚଉତିଶା ଜଣାଣର ଦୋଷ ଅର୍ଥାତ୍ ମୋହର ଅଜ୍ଞତା ବଶତଃ ଅଥବା ମୁଦ୍ରାୟନ୍ତ୍ରାନଭିଜ୍ଞତାବଶତଃ କୌଣସି ଭୁଲ ବା ଅଶୁଦ୍ଧି ଲକ୍ଷିତ ହେଲେ ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବକ ସୂଚନା ଦେଇ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବାର ମୁଦ୍ରଣ ସମୟେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ବିଷୟରେ ବାଧ୍ୟବାଧିତା ସ୍ୱୀକାର କରୁଅଛୁ । ଇତି ।

୧୦ । ୧୦ । ୧୨ ।   । ପଟ୍ଟଜ୍ୟୋତିଷ ଉପାଧ୍ୟାୟୀ ।

in 10.10.12

ଚିତ୍ତ ପଦାରବିନ୍ଦ ଗଳିତ ମକରନ୍ଦ ପିପାସୁମନ ଭୃଙ୍ଗ ଯେବେ । ପାନ ନପାଇ ମୃତ୍ୟୁ ଲଭିବ କେବେ କେଉଁ ଠାବରେ କାହାକୁ ବୋଲିବେ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ପତନ ସ୍ୱ ବତ୍ସଳ କର । ପାଇବ ଅପଣା ଯାହାର । ପତନ ସେହ ଜନ ହେବ ଯଦ ପାବନ କରିବା ବେ କେବ ତାହାର ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ୨୦ ।

ଫଟା କପାଳ ବନ୍ଧ ମୋ ସମ ଭଗାବାନ୍ତ ଜଗତେ ଜଣେ ନାହି ଅଛୁ । ଫିଟି ଶୃଙ୍ଖଳା ବନ୍ଧ ମଉ କରି ମତାଙ୍କ ଘର ଦୂରତ କରେ ଦାଚି ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ତ୍ରିଂଶାଦ ?ଯେବେ କଣ୍ଠସ୍ଥ । ଫଳିତ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କରିବ । ଫଳକ ଫଳ ଭୂର ଦର୍ଶନର କେବଳ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ ପରଣତ ହେବ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ୨୧ ।

Bilabial 'Ba'

ବଟପତ୍ରଶାୟୀ ପ୍ରଭୁ ବୋଲି ଜାଣନ୍ତି ସଂସାର ଯାବତ ସବୁ ପ୍ରାଣୀ । ବସୁଧାରେ କେବଳ ମତେ ମାତ୍ର ଦୁର୍ବଳ ଦଶା ଗ୍ରସ୍ତରୁ କଲ୍ ତାଣି ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ବଳିତ ଦେବା ବଲ ପ୍ରାଣ । ବ୍ୟସ୍ତ ଖବନ ସଦା

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭଣ । ବଦେବ ପ୍ରଭୁ ବୋଲି ଯଦ୍ ପୂତସ୍ଥ ତାହିଁ ଅଭବ ଅଛୁ ପଞ୍ଚ ବାଣ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ୨୨ ।

ଭୁର ହ୍ରାଡଳା ଦେବାମାନଙ୍କ କେହ ସେବ ମନୋରଥ କରନ୍ତି ସାର୍ଥ । ଭକ୍ତ ସର୍ବ ଯାକ ଯାହାଙ୍କର ସେବକ ସେ ପ୍ରଭୁ ବରଧର୍ମ ବ୍ୟର୍ଥ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ଭବ ବାଧା ଭୟଲ । ଭୂଗ୍ୟ ଭସାଇ ନ ଭାଉଲ । ଭୀଷଣ ମୂର୍ତ୍ତି ଧରି ହିରଣ୍ୟକୁ ସଂହାରି ଭାସ୍ୱର ପ୍ରସ୍ଥ ରଖିଥିଲ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ୨୪ ।

ଭୂଜ ଦେବଦେବନ୍ଦ୍ୟ । ୨୫ ।

ଭମାରମଣ ଶୁଣ ଭୂମେଶ ଅର୍ଦ୍ଧଶାଣ ଭୂମୃତ୍‌ଦର୍ପସ୍ୱାର୍ଥସମ୍ପଦ । ରକ୍ଷିଲ ଯେ ଭୂମିର ଚପଦ ଅନୁସାର ମଧ୍ୟରେ ଯଦ ସେ ଉଦ୍ଭବ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ଉଜ୍ଜୀ ଦନ ବର୍ଣ୍ଣି ହେବ । ରବି ଶଶାଙ୍କ ଯଥା ସ୍ୱବ ଲକ୍ଷ୍ୟ; ଦନ୍ତ୍ରିଲ ଜଗଦ୍ବ୍ୟାପକ ଜାଗହୋଇ ଉତ୍ତମ ଉଠି ଗିବ ହେଁ । ଜଗନ୍ନାଥ । ୨୬ ।

ଯବନ ଅଜ୍ଞ ତା ଭକତେ ହରି ଭେଟ ଯାଇ ଦନୁଜ ବଞ୍ଚିଷଣ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଯେ ଲୋକ ଦେଖୁଥିଲେ ସେବକ ସବେ ଭଜଲେ ସେଷରଣ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ଲଯୁରକ୍ଷିଲ ଭାଙ୍କ ହରେ । ଲଙ୍ଘିଲେ ଅଂହଲୁ ବୂରକେ । ଲଙ୍କାରେ ଅଧୀଶ୍ୱରଙ୍କର ମଣ୍ଡ ଦେହାର ନାହିଁ ଦ୍ର ପ୍ରଭୁ ଦବ୍ୟ ତଦ୍ୱେ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ୨୮ ।

Dentolabial 'Va'

ବଳାଇ ମାନସରୁ ଜଣାଉଛୁ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଅପଣ ସ୍ୱର କୋଟି ଭାବ । ବପଦ ଯୁକ୍ତ ପ୍ରାଣି ଅର୍ତ୍ତେ ଡାକିଲେ ଶୁଣି ନଶୁଣିବାର ବ ଉଚିତ ହେ ଜଗନ୍ନାଥ । ବବେକ ବନ୍ତରେ ଭୂଷଣ । ବଶେଷେ ସାଗ୍ନସାର ଜାଣ । ବଳ ପଡ଼ିଲେ ବ୍ୟାଧି ପଛେ ଦାନ ଓଷଧ କଲେ ତହିଁରୁ ବ କାରଣ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ୨୯ ।

ଶରଣାଗତ ଜନ ପାରେ କରୁଣା ଘିନ କରନ୍ତି ବଡ ପ୍ରଭୁ ଯେବେ । ଶର୍ବରୀଶରେ ଶଶ ଲାଞ୍ଛନର ସଦୃଶ ଅଙ୍କେ ଅଙ୍କିତ ହୁଏ ତେବେ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ଶରଣ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁ ବୋଲି । ଶଙ୍କାନଦର ନଶାଇଲ । ଶବଣକୁ କଠୋର ଲାଗିଲେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଗିର ଲୁପିଥାନରେ

BhUpati Chautisa in 1929

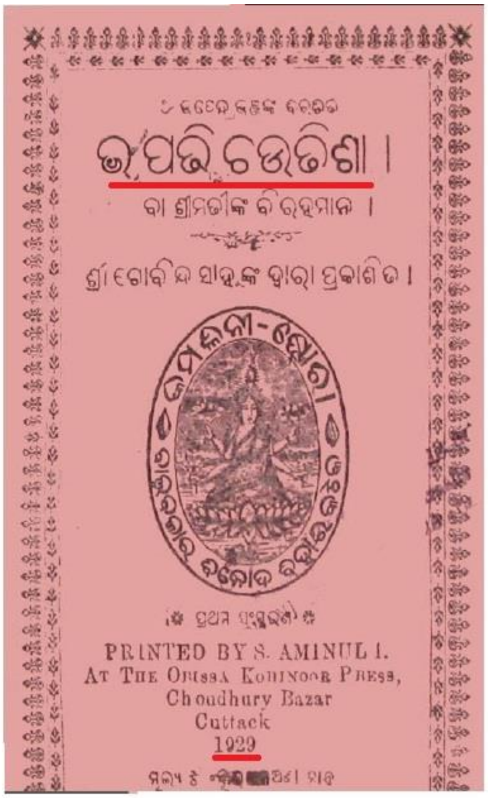

ପୀରତି ପ୍ରତିପାଳ କର କାମିନୀ ଉପକାନ୍ତ କୋଳେ ନାହିଁ ।
ପ୍ରଥମା ଦ୍ୱିତୀୟା ଶଶୀ ଅବଗତା ତୃତୀୟା ଦକଳୁ ନାହିଁ ।୨୧।
ଫଣୀମଣିଧର ଦକ୍ଷିଣାବର୍ତ୍ତକ ଶଙ୍ଖ କୋଟିକରେ ଏକ ।
ପାଇ ରୂପବତୀ ଗୁଣଙ୍କ ଯୁବତୀ ଅନେକ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭେ ଏକ ॥
ଫଳ ମହାକାଳ ସୁରଙ୍ଗ ଖାଇକି କଲେହେଁ ଉପାସ ଛନ୍ନ ।
ଫୁଲଗିମିଳୀ ପଦ୍ମାକାର ସୁନ୍ଦର ତା ନାକ ମଥାରେ ଯେଣ ॥
ଫଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ହାଣ ଗୁଣେ ଧର ନାୟକ ପାୟକ ବେଳ ।
ଫାଟି ଫୁଟି ଆସି ପୁଣି ଗୁଣେ ବହି ଢେଲେ ଯେ ଧନୁକ ଧନୀ ।
ଫୁଟିଲେ ମଳୟ ମୁକୁର [illegible] ।
ଫେଷ୍ଣାଇଲେ ପିଠି ପ୍ରୀତି ।

Bilabial 'Ba'

ବୀଜରୁ ବୃକ୍ଷ ବୃକ୍ଷରୁ ବୀଜ ଯେସନ୍ତେ ତେବୁ ବ୍ରହ୍ମ ବ୍ରହ୍ମ ଭେଦ ।
ବାରିରୁ ବାଷ୍ପ ବାଷ୍ପରୁ ବାରି ତେସନରୂପ ଏକଚ୍ଛେଦ ॥
ବିଧୂ ବିଭବତୀ ବିଭବତୀ ବିଧୂ ତେଣେ ସଯୋଗରେ ଶୋଭେ ।
ବାହାର କରେ କେ ଅଧମ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶାଳଗ୍ରାମ ଗର୍ଭୁ ଲୋଭେ ॥
ବିପ୍ରପାଦଚିହ୍ନ ପ୍ରାୟେ ବନମାଳୀ ଅଙ୍ଗ କରିଛୁ ତୋଟେ ।
ବିପ୍ରନାଥ ଅର୍କଙ୍ଗରୁ ଅମ୍ବିକା ଅନ୍ତର ବଳ ପ୍ରଗଟେ ॥
ବଢ଼ ଗଣ୍ଡାରୁ ପ୍ରଖର ଖଳବାଣୀ ବୁଝିଲି ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନେ ।
ବାର ତେବେ ଚଣ୍ଡ ଛାଇକି ଛିଣ୍ଡ ଭରନ୍ତି ବଡନବାଣେ ।୨୩।
ଭଲ ମନ୍ଦ ଭାଷା ନ ବୁଝି କରି ଯେ ଭଲଲୋକ ବୋଲାଉଛୁ ।
ଭବ ନନ୍ଦା କରି ଭବାନୀ ଅଗ୍ରତେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନାଶ ପାଇଛୁ ॥
ଭାବ ଅଭାବ କଲ ଲୋକ ଲାଜ ଟିଗା ବୁଝି ତୋହର ସମ୍ମୁଖେ ।
ଭାବ ଅଟେ ଯତେ ଅଭାବ କଲାକୁ ଭସ୍ମ ହି ମୁକୁର ମୁଖେ ॥
ଭଲ କଲ ସେ ପ୍ରମଦା [illegible] ହେଲ ମାନ ଅନଳେ ସଯୋଗ ।
ଭଣେ ଭୂପତି ଭୃଙ୍ଗରସ ଅନ୍ତରେ ଅଛି ସ୍ୱାଦୁ ସୁଖଭୋଗ ॥

ଲସେକ କହିଲେ ଏକ ସତ ନୋହେ ସେ ଲୁଗାକେର ବରନ ।
ଲାଜ ଥିଲ ଲୋକ ମାଧବ ହେବ କ ଏହା ବସ୍ତ୍ରରୁ ମନ ।
ଲସଇ ସବୁ ଜମ୍ବୁନ ମିଛ ତାର ଡାହାଣ ହାତହିଁ ମିଛ ।
ଲମ୍ପଟ କପଟ କଥାହିଁ ନ ଛାଡ଼େ କୁଁ ଅଇ ବାମୀ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ॥
ଲତାଘଟେନ ଦନେ ମୋତେ ରଖି ସେ ଯାଉଛୁ ତୋଳ ନଇଲ ।
ଲାଗେ ଲାଗେ ପଞ୍ଚଶର ପଞ୍ଚଶରେ ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ ଶୂନ୍ୟ ଦେଲ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଶିରୋମଣି ହରି

Dentolabial 'Va'

ଲସେ ଥିଏ କଲ [illegible]
ବିଧୁମୁଖୀ ଗୃହି କ୍ରୀଡ଼ାଭର ହୋଇ ବୃକ୍ଷତଳେ ମୁଁ ଅବଶ ।
ବଧ କୋଟିବାର କଲ ପ୍ରାୟେ ବଲ ବନିତାଙ୍କ ବଧୂହାସ ।
ବସନ ପାଲଟ ସମଭଗ୍ନୀ ଭେଟ ବାଞ୍ଛାଲତା ସକାଶରୁ ।
ବିରଳତ ବନସନ୍ଧିବ ବକ୍ଷଭ ବନେ ପଥ ଅନୁସରୁ ॥
ବିରହ ରଣୁ ଅନଳେ ପଡ଼ିଲି ମୁଁ କା ଆଗେ କହିବି କସ ।
ବିଟପ ପୁରୁଷ ନିତେ ସେ ଆଣ ପୋଛୁ ମୋ ବୟସ ବେଶ ॥
ବୃନ୍ଦାବନେ ଆଜ ଖଣେହେଁ ନ ଥିବ ଗୋପ ଛାଡ଼ି ଯିବ କେଣେ ।
ବନମାଳୀ ନାମ ରୂପ ଗୁଣ କୀର୍ତ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗ ନ ଶୁଣି ଯେଣେ ।୨୯।
ଶୋକମଗ୍ନ ହୋଇ ରାଧା ଏହା କହ ସ୍ୱର ଭଙ୍ଗ କଲ କୋହେ ।
ସେନେହି-ସିନ୍ଧୁ-ତରଙ୍ଗ ମାନ-ବାଲିବନ୍ଧରେ ସମ୍ଭାଳ ନୋହେ ।
ସହ ନ ପାର ସୁକୁମାରୀ କୁମାରୀ ଶୋବାକୁଲେ ମୋହ ଗଲ ।
ସହଚରୀ ସଙ୍ଗେ ଦୂତିକା ଅନେକ ଯତନେ ସଚେତ କଲ ।
ସଜ ସୁଦ ସିତ କୁବଳଏ ଦଳ ଆଣି କଣ୍ଠେ ଲମ୍ବାଇଲେ ।
ଶନ୍ଦଗ୍ଧପ ସନ ବିଦ୍ୟୁଲତାମାନ କ ଶୋଭା ଦେଖ ହୋଇଲେ ।
ସସତ ତମାଳ ସ୍ୱର୍ଯ୍ୟସୁତା ଜଳ ଭୃଙ୍ଗ ଇନ୍ଦୀବରମାଳା ।
ସଖି ଉଠ ଦେନ ଚିନ୍ତ ସୁପତନୀ ସମ୍ମୁଖେ ସଖୀ ଶ୍ୟାମଳା ।୩୦।
ଶ୍ୟାମଳାଙ୍କୁ ଗୃହି ସ୍ନେହଭର ହୋଇ ଅଙ୍ଗ ପୁଲକେ ପୂରଲ ।
ସ୍ୱପ୍ନଲଭନ ସ୍ୱପ୍ନମୋଦ ବଇନ ଅଧର ଆସ୍ୱାଦ କଲ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

Chautisa madhuchakra in 1931

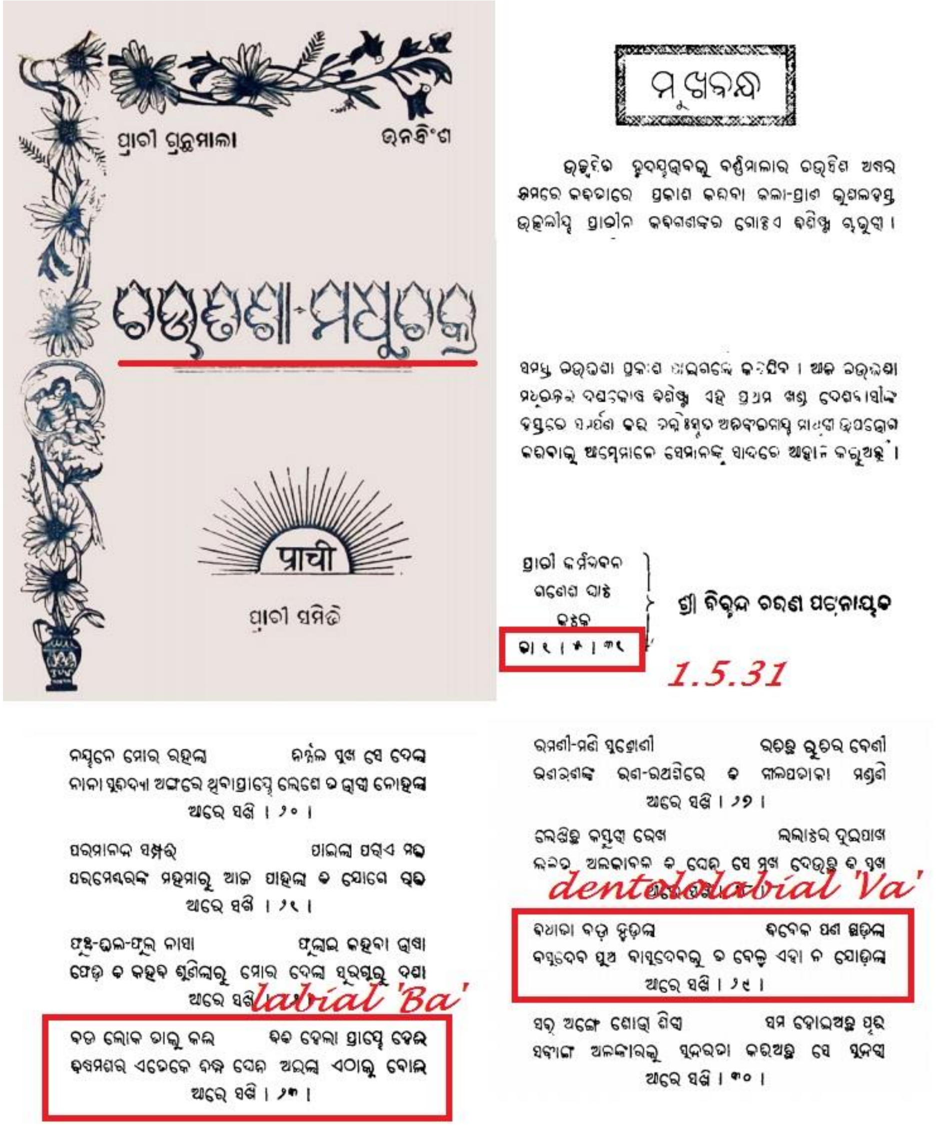

There are numerous such Oriya manuscripts where Ba and Va are described in different sequences and thus give conclusive evidence that these are different characters in Oriya even in early parts of 20th century.

The dentolabial 'Va' ୱ has a dot inside a circle to differentiate from bilabial 'Ba' ବ. However, when these ancient literatures were printed by letterpress, the ink filled up and obliterated the groove when a dot is there inside a circle in letter like 'ୱ'. Due to such technical difficulties, it could not be printed properly and thus 'ୱ'

dissappered in the paper books. However these two letters are still different in Oriya at present in current spoken language.

Many advocate that merger of ‘Ba’ and ‘Va’ would simplify the issue but actually it confuses and complicates. Complication is not simplification.

So far ‘Wa’ is concerned it was not there in original Oriya orthography (already depicted above) but introduced later in 1938 and is used to write the foreign words like hawa, diwan, power, tower etc. as ହାୱା, ଦିୱାନ, ପାୱାର, ଟାୱାର etc. This new character in Oriya should not be mingled or equated with ‘Va’ that would create even more confusion. Oriya is read as it is written, so ‘Wa’ cannot be a substitute for ‘Va’.

With the advent of computer technology, the shortcomings of letterpress could be overcome. Now the Oriya letters are now available with Unicode the original Oriya ‘Ba’ / ବ, ‘Va’ / ଵ and also the new ‘Wa’ / ୱ.

Rudra Prasad Mishra
Faculty in Oriya
Ravenshaw University,
Cuttack, Orissa